

проводиться з урахуванням наявності у хворих загальних патологічних процесів, які розвиваються не тільки при хірургічній патології, але можуть траплятися і в стоматологічній практиці. Зазвичай це процеси, викликані специфічною і неспецифічною інфекцією, пов'язані з патологією м'яких тканин, кісток, судинної системи та ін.

Запорукою навчання на високому професійному рівні майбутніх фахівців стоматологічної служби незалежної України є забезпечення студентів стоматологічних факультетів українськомовним підручником із хірургії. Наша кафедра як опорна серед однопрофільних спільно з ними підготувала підручник, який містить розділи з тематики загальної хірургії, хірургічних хвороб, основ анестезіології, травматології, хірургії надзвичайних станів та деякі інші. При викладанні кожної теми докладно відображені актуальність проблеми, визначення патології, найбільш поширені, прийнятні класифікації, висвітлені основні патогенетичні ланки розвитку захворювання, клінічна картина, основні методи діагностики та принципи лікування з описанням сучасних методів оперативного втручання. Оскільки підручник розрахований на майбутніх стоматологів, ми вважали за доцільне приділити більше уваги розділам, знання яких необхідне в стоматологічній практиці, зокрема більш докладно висвітлені розділи загальної хірургії з особливим зосередженням уваги на проблемах антисептики та асептики. Ретельно підібраний матеріал до розділів із перебігу ранового процесу, гострої гнійної, специфічної та неспецифічної інфекції, кровотечі та переливання крові, місцевого і загального знеболювання та ін. Особливе місце займають розділи з тематики невідкладних станів, багато уваги приділено тактиці лікаря-стоматолога при виникненні надзвичайних ситуацій.

На кафедрі створена wi-fi зона, проведений у безлімітному режимі Інтернет. Співробітники кафедри мають можливість використовувати відеоматеріали інтернет-сайтів, зокрема Websurg on-lane. Лекції на кафедрі проводяться стовідсотково з використанням мультимедійного забезпечення.

Надаємо значення ступеню опанування студентами знаннями з мови, літератури, світової історії та історії України, надолужуючи недостатній рівень підготовки студентів наполегливою працею співробітників кафедри. У цьому плані належну роль відіграє важливий розділ роботи викладачів – виховна робота і кураторство груп. Кожен співробітник кафедри є куратором групи студентів стоматологічного факультету, що відкриває широкі перспективи спілкування зі студентами не лише на практичних заняттях та лекціях, а і в позанавчальний час. Стрижневим моментом такої роботи з майбутніми лікарями-стоматологами є робота в гуртожитку.

З метою всебічного пізнання широких аспектів медичної науки заняття на стоматологічному факультеті проводяться також у травматологічному, реанімаційному, рентгенологічному та ендоскопічному відділеннях, у хірургічному кабінеті поліклініки, кабінеті УЗД та в травмпункті.

Особливого значення надаємо контролю знань студентів, який здійснюється за допомогою ситуаційних задач і тестів, розроблених кафедрою для визначення початкового, проміжного і кінцевого рівнів знань. При цьому акцент у тестовому матеріалі зроблений, як правило, на патології, з якою може зустрітися майбутній стоматолог у практичній діяльності.

Форма проведення підсумкового модульного контролю стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. З метою проведення якісного та незалежного оцінювання знань під час підсумкового модульного контролю на кафедрі створена та запроваджена комп'ютерна «Програма для комп'ютерного тестування студентів із загальної хірургії, хірургічних хвороб та хірургії надзвичайних ситуацій t 11». Важливим моментом у роботі кафедри вважаємо інтеграцію викладання із суміжними кафедрами, яка проводиться на основі наскрізної програми.

Список використаної літератури

1. Програма навчальної дисципліни «Загальна хірургія» для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації за спеціальністю «Стоматологія», 2011 рік.
2. Програма навчальної дисципліни для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації «Хірургія», 2011 рік.
3. Капустянський Д.В. Досвід впровадження інноваційних інформаційних технологій в навчання іноземних студентів на базі кафедри хірургії №3 ВДНЗУ УМСА /Капустянський Д.В., Челішвілі А.Л., Лавренко Д.О. // Світ медицини та біології. - 2013. - №2 (37). - С. 88-90.

УПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Мельник В.Л., Шевченко В.К.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Обґрунтовується думка щодо необхідності введення в програму післядипломного навчання лікарів-стоматологів курсу вдосконалення комп'ютерної грамотності та навчання за спеціальними, адаптованими програмами стоматологічного профілю. Показано, що впровадження дистанційної освіти та електронних навчальних посібників спрощує роботу викладача, покращує процес засвоєння матеріалу.

Ключові слова: лікарі-стоматологи, дистанційна освіта, електронні навчальні посібники.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2003 затверджена «Програма розвитку системи дистанційного навчання (СДН) в Україні», яка реалізується через систему навчання і є частиною системи освіти України, з нормативно-правовою організаційною оформленою структурою, кадровим, системотехнічним, технічним та фінансовим забезпеченням, що реалізує дистанційне навчання вищої та післядипломної самоосвіти [4]. Нині завдяки впровадженню сучасних інноваційних Інтернет-технологій лікар має можливість підвищувати професійну кваліфікацію в системі післядипломної освіти в зручний для нього час як у післядипломних навчальних закладах,

так і дистанційно, в тому числі в режимі on-line конференцій і телемостів між лікарями різних міст України, наприклад, Київ – Харків – Полтава – Суми, отримуючи актуальну інформацію щодо нових методів, засобів, новітніх технологій у стоматології.

Дистанційна освіта – це вимога нашого часу, безсумнівні переваги якої підтверджені багаторічним успішним досвідом застосування за кордоном. Є необхідність «постійної медичної освіти», і лікарю потрібно весь час навчатися навіть після отримання диплома, проходження інтернатури, ординатури, магістратури і т. д. – це має бути безперервний медичний професійний розвиток, тому і виникає необхідність безперервного професійного обміну та передачі даних [1].

Основними елементами відкритого дистанційного навчання є зближення навчання з практичною діяльністю лікарів-слухачів (навчання на основі робочої ситуації, залучення до навчального процесу практичного досвіду лікарів-слухачів); використання найбільш активних методів навчання, які дозволяють ефективно використовувати час лікарів-слухачів – групові дискусії, ділові ігри, тренінги, «мозкові штурми», робота з інтерактивними навчальними матеріалами тощо. Андрагогічний підхід – це системне використання особливостей навчання дорослих людей, які вже володіють організаційним досвідом, самі обирають тематику навчання і можуть забезпечити самоконтроль; розвиток творчих здібностей лікарів-слухачів, уміння ухвалювати рішення в неординарних умовах надзвичайних ситуацій шляхом використання проблемних методів навчання. Велике значення при цьому має також маркетинговий підхід до навчання лікарів-слухачів, що припускає максимальну зручність навчання і його доступність; системний підхід до забезпечення лікарів-слухачів усім необхідним для навчання; оптимізацію фінансових і часових витрат лікарем-слухачем, що підвищує ефективність навчання; модульну побудову програм навчання (можливість вибору лікарем-слухачем курсів і темпу навчання відповідно до потреб); поєднання індивідуальності навчання з економією за рахунок використання мережевих методів обслуговування [2].

Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу. Електронні комп'ютерні підручники, дистанційна освіта, віртуальні тренажери – далеко не повний перелік напрямів, які успішно розвиваються в системах освіти [3]. Однак медична освіта за інтенсивністю використання інформаційного інструментарію помітно відстає від інших дисциплінарних напрямів. З одного боку, це зумовлено складнощами щодо формалізації багатьох компонентів предметних галузей, що створює труднощі в алгоритмічній трансформації змісту. З іншого, – це консервативність системи медичної освіти й недостатній рівень володіння інформаційними технологіями викладачами [5]. Але основним «камнем спотикання» в цьому питанні є сформована у вітчизняній медичній системі переконаність у тому, що навчити лікаря на відстані (дистанційна освіта) або за допомогою електронних технологій неможливо. Усі спроби звернути увагу корифеїв медицини на трансформації в навколишньому світі, що активно змінюють обличчя освітніх систем, зіштовхуються з тезою, яка стверджує, що «підготувати лікаря можна тільки при безпосередньому спілкуванні з хворим». Однак результату підготовки передусє досить тривалий процес, що містить у собі передачу й засвоєння знань, а також формування на цій базі навичок і вмінь.

Одним із результатів практичного впровадження розроблених концептуальних принципів на обраному предметному інформаційному просторі «Стоматологія» було створення на кафедрі електронних навчальних посібників (ЕНП) «Захворювання СОПР», лекцій викладачів із різних розділів стоматології, на яких відтворюється послідовність стандартних професійних дій, які повинен виконувати лікар для отримання ефективних діагностичних і лікувальних результатів при здійсненні своєї професійної діяльності. При розробці ЕНП задіяні відомі педагогічні принципи: прогнатованого навчання (логіка «малих кроків»); індивідуалізація темпу навчання; диференційоване закріплення знань).

Завдяки впровадженню в навчальний процес кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ЕНП підвищилась успішність лікарів-інтернів, мотивація до оволодіння спеціальністю. ЕНП у цілому спрощують роботу викладача, роблять процес засвоєння лікарями-інтернами нового матеріалу доступним, наочним і цікавим. Результати впровадження ЕНП у навчальний процес показують, що потрібно вивчати і поширювати досвід їх використання, проводити роботу зі створення ЕНП для вивчення інших дисциплін і складати основу електронної бібліотеки ВДНЗУ «УМСА».

Ураховуючи реалії сьогодення, в післядипломне навчання лікарів-стоматологів (інтернів, магістрів і лікарів – слухачів курсів підвищення кваліфікації) доцільно вводити курс удосконалення комп'ютерної грамотності та навчання за спеціальними адаптованими програмами стоматологічного профілю, які допоможуть лікарям оволодіти новими знаннями і вміннями. Упровадження дистанційної освіти та електронних навчальних посібників спрощує роботу викладача, роблячи процес засвоєння необхідного матеріалу доступним, наочним, цікавим.

Список використаної літератури

1. 1. Никоненко О. С. Актуальні питання імплементації Закону України «Про вищу освіту» в післядипломній підготовці медичних спеціалістів / О. С. Никоненко, С. Д. Шаповал, С. М. Дмитрієва // Медична освіта. — 2015. — № 2. — С.61-63.
2. Семкович Я.В. Практичний досвід упровадження елементів дистанційного навчання в післядипломну підготовку лікарів / Я. В. Семкович // Галицький лікарський вісник. — 2014. — Т.21, № 3. — С.99-101.
3. Особливості використання імітаційних систем навчання у післядипломній підготовці спеціалістів хірургічного профілю / [В. Д. Скрипко, П. І. Шев'як, О. Ю. Атаманюк, Ю. В. Гринів] // Медична освіта. — 2011. — № 3. — С.40-41.
4. Сучасні підходи до підвищення якості освіти у системі післядипломної освіти / О. М. Хвисюк, В. Г. Марченко, В. В. Жеребкін [та ін.] // Медична освіта. — 2011. — № 2. — С.94-98.
5. Сучасні погляди на організацію безперервного професійного розвитку викладачів в системі медичної освіти / [Ю.В. Вороненко, О.П. Мінцер, О.Г. Шекера, В.В. Краснов] // Здоров'я суспільства. — 2013. — Т.2, № 3-4. — С.18-28.